

Aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. staatssecretaris
drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

ons kenmerk RN-1801
datum 25 januari 2018
onderwerp milieuonderzoek rubbergranulaat sportvelden

Geachte mevrouw van Veldhoven,

Hierbij vragen wij uw aandacht voor enkele zorgen over de opzet en beperkingen van het milieuonderzoek naar de milieugevolgen van het gebruik van rubbergranulaat voor sportvelden.

De milieuproblemen die samenhangen met het gebruik van -onder meer- autobandenafval bij aanleg en onderhoud van sportvelden hebben wij ruim een jaar geleden (24 november 2016) aangekaart bij de milieu-inspectie (ILT). Daarbij hebben wij gesteld dat hier sprake kan zijn geweest van het gebruik van stoffen die het afvalkarakter niet hebben verloren. Gezien het verloop van de procedure hebben wij nadien (14 september 2017) een gemotiveerde aangifte bij het Openbaar Ministerie neergelegd, met het verzoek deze kwestie nader te onderzoeken en adequaat op te treden tegen partijen die verantwoordelijk blijken te zijn voor nadelige gevolgen voor het milieu. Onze motivatie bij deze aangifte is bijgevoegd (bijlage A en B).

Goed dat inmiddels door het Ministerie van I&W is besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar deze milieugevolgen. Wij onderschrijven het belang van een snelle oplevering van onderzoeksresultaten, met de kanttekening dat -bij een onderzoek van slechts 10 van de circa 2.000 kunstgrasvelden- er een reële kans bestaat op conclusies die wel gelden voor de grote meerderheid van de kunstgrasvelden, maar niet voor een kleiner aantal velden die om bepaalde redenen extra verdacht zijn. Met dit onderzoek zou dan moeten worden vastgesteld of en hoe een eventueel vervolgonderzoek kan worden beperkt tot een selectie uit hopelijk hooguit een paar honderd of misschien enkele tientallen verdachte velden.

Het huidige onderzoek volgen wij met grote interesse en zien wij graag slagen. Onlangs hebben wij de eerste bijeenkomst van de maatschappelijke klankbordgroep van deze studie bijgewoond, waar wij werden geïnformeerd over de voorgenomen aanpak van de studie. Bij de vergelijking van de opzet van de studie met de door ons gewenste opzet (zie Bijlage C) constateerden wij dat er een aantal zaken zijn die o.i. nog verbetering behoeven. Het gaat daarbij om het volgende:

a. Selectie van te onderzoeken sportvelden

Het onderzoek stelt zich tot doel om worst-case situaties te onderzoeken, zo werd meegedeeld op de eerste klankbordgroepbijeenkomst. Wij achten dat zeer terecht, met daarbij tevens de kanttekening dat het dus van groot belang is correcte selectiecriteria te hanteren en -voorzien van een goede onderbouwing- te communiceren. Wij zijn ook daarom van mening dat de selectie van te onderzoeken sportvelden niet beperkt mag worden tot een keuze uit de 5% velden die al eerder zijn onderzocht.

Om de ernstigste milieugevolgen in kaart te brengen is het volgende van groot belang:

- Bij de selectie van te onderzoeken sportvelden dient rekening te worden gehouden met de aard van het toegepaste rubbergranulaat. Daarbij moet bedacht worden dat het hier gaat om mogelijk relatief grote milieueffecten als gevolg van het soort geshredderde rubberproducten (alleen personenauto-banden of ?), de oorsprong van de geshredderde rubberproducten (uit Nederland of ?), de deeltjesgrootte van het rubbergranulaat (hoe kleiner hoe meer uitloging), etc.
- Bij de selectie van te onderzoeken sportvelden dient ook rekening te worden gehouden met de aard van de locatie. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de meetbaarheid van emissies naar bodem en grondwater afhankelijk van het soort ondergrond (meer of minder snel waterdoorlatend, grondwaterstromen, grondwaterdiepte, etc.).
- Bij de selectie van te onderzoeken sportvelden mag ook zeker niet voorbij worden gegaan aan sportvelden waar geen fundering heeft plaatsgevonden met een onderlaag conform de voorschriften voor KNVB-goedgekeurde voetbalvelden. Juist bij deze velden kunnen immers 'worst-case-situaties' worden aangetroffen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan (voetbal)trainingsvelden, sportvelden voor andere sporten, gemeentelijke trapveldjes zoals Cruiff courts en (trainings)veldjes bij particulieren.

Een verdeling over het land en over waterschappen lijkt aantrekkelijk, maar zou zeker niet leidend moeten zijn.

b. Beperkingen aan het onderzoek

De reikwijdte van het onderzoek mag niet te ver gaand worden beperkt:

- Zeker ook de emissie van minerale olie dient net als bijvoorbeeld de emissie van zink full-scale te worden onderzocht, aangezien deze hier wordt gezien als één van de belangrijkste probleemstoffen.
- Het onderzoek dient zich ook te richten op (worst-case) situaties waarin het rubber-granulaat behalve als infill, ook is gebruikt in de funderingslaag. Het gaat daar weliswaar om rubbergranulaat met een grotere deeltjesgrootte, maar vaak ook om vele tonnen materiaal.

c. Seizoensinvloeden

De milieugevolgen van rubbergranulaat op sportvelden kunnen juist in droge en warme perioden relatief of zelfs extreem groot zijn. De representativiteit van emissiemetingen in de onderzoeksperiode is daarmee in het geding. Dit aspect dient expliciete aandacht te krijgen, zo mogelijk door het bepalen van een maximaal toerekenbare (jaar)emissie.

d. Check met massabalans voor probleemstoffen

Wat betreft het onderzoek op de diverse sportvelden pleiten wij er tenslotte voor dat naast de diverse emissies naar bodem en water ook de samenstelling van het gebruikte rubbergranulaat wordt onderzocht. Vervolgens zou met behulp van een massabalans moeten worden gecontroleerd of 'het totaalplaatje klopt' wat betreft bijvoorbeeld het totaal van de geconstateerde emissies van zink en het verlies van zink uit het rubbergranulaat (met name bij sportvelden waar de samenstelling van het rubbergranulaat eerder is onderzocht).

Wij verzoeken u bovenstaande punten mee te laten nemen in het onderzoek en verwachten dat de resultaten van dit milieu-onderzoek alsdan een waardevol indicatief beeld zullen geven van de mogelijke milieugevolgen op het overgrote deel van de kunstgrasvelden.

Met vriendelijke groet,

Robbert van Duin
voorzitter Recycling Netwerk

c.c. Tweede Kamercommissie I&W
RIVM